

Ke třístému výročí trvání bělohradské farnosti

Nejstarší známý písemný záznam zmiňující zdejší kostel pochází z 2. září 1354. Tehdy byl jmenován nový farář k farnímu kostelu ve Svatojánském Újezdu a v té souvislosti je kostel v Nové Vsi — dnešním Bělohradě, uveden jako jeho filiální. Ovšem v rozmezí několika málo let se situace změnila a již 26. října 1360 nese v písemných pramenech označení farní. Dotčený zápis potvrzoval obohacení záduší o další pozemky, jejichž výnos byl určen pro zajištění služby nově ustanoveného třetího kaplana k novoveskému kostelu. (PETERA Rohoznický František, Nová Ves nad Javorkou v Jičínsku. Památky archaologické a místopisné, 1871, r. 9., č. 3., s. 209 -210)

Následkem husitských válek došlo k zániku katolických far a zádušní majetky byly rozchvácneny. Na území královéhradeckého kraje tomuto zmaru unikl pouze broumovský benediktinský klášter, který byl bráněn vojsky slezských knížat. V době předbělohorské byla v naší oblasti duchovní správa vykonávána utrakvisty. Nejinak tomu bylo také zde, kde i majitel panství Petr Škopek byl přívržencem podobojí. Za jeho působení stál místní kostel pravděpodobně na okraji jeho zájmu, neboť svou péči věnoval kostelu v Červené Třemešné, který se stal rodovým pohřebištem. Mimo jiné rozsáhlé úpravy v něm nechal roku 1623 instalovat velkou genealogickou tabuli a po své smrti v roce 1625 tam byl také pohřben.

Z tohoto období k našemu kostelu nemáme, nebo alespoň nejsou známy, žádné písemné záznamy. Pouze v soupisu škopkovského majetku sepsaného v souvislosti s pobělohorskými konfiskacemi v roce 1624 je zdejší kostel opět zmíněn pouze jako filiální.

Po třicetileté válce panoval v celé zemi neutěšený stav nejen v hospodářské oblasti, ale také v duchovní správě. Na území tehdejšího královéhradeckého kraje se v roce 1652 nacházelo 109 far a 78 filiálních kostelů, z toho však bylo řádně obsazeno pouze 42 far, to znamená, že 67 far zůstávalo neobsazených, tedy téměř 75%. (BÍLEK, Tomáš Václav. Reformace katolická, neboli, Obnovení náboženství katolického v Království českém po bitvě bělohorské. Praha 1892, s. 257-258)

O duchovní potřeby v Nové Vsi společně s Čistou u Horek, rovněž spadající do dominia hraběte Viléma Lamboye (bělohradské panství přikoupil v roce 1642), tehdy pečoval novopacký farář Bartoloměj Aulicus. Ten ovšem ještě zastával duchovní správu také na Pecce, ve Studenci, Chlumu (Tábor u Lomnice nad Popelkou) a dost možná i na dalších místech.

Reakcí na tuto zoufalou situaci bylo nařízení královského místodržitelství ze 4. února 1654 požadující, aby za pomoci misionářů z řad řeholníků byla všemu obyvatelstvu zajištěna zpověď alespoň v době postní.

Od 10. května výše uvedeného roku 1654 se při novoveském kostele začala vést matrika křtů, oddaných a pohřbených.

Rokem 1654 je také datován nejstarší dochovaný inventář kostela Všech svatých v Nové Vsi, doplněný o seznam kostelních darů, kterých se nejvíce sešlo v tomto vzpomínaném roce. Hlavní donátorkou byla manželka majitele panství, hraběnka Sibyla Lamboyová. Darovala kostelu nejen celou řadu liturgických oděvů a textilií, ale také dva boční oltáře, stolice k hlavnímu oltáři a do zpovědnice, závěsný mosazný svícen pro šest svící a obraz sv. Jiljí. Z uvedeného soupisu se lze domnívat, že kostel byl do té doby pravděpodobně hodně zanedbaný. Za připomenutí jistě stojí, že Sibyla Lamboyová v listopadu 1655 přivedla do Prahy prvních šest sester řádu sv. Voršily a dala tím základ pro vznik prvního konventu Voršilek na území českého království.

Touto dobou v Nové Vsi ještě stále nebyla trvalá duchovní správa a vykonávali ji jezuitští misionáři z jičínské koleje. První řádný administrátor nastoupil až v roce 1659 a byl jím Jiří Ignác Neuman narozený v Litomyšli.

Významným mezníkem v historii kostela Všech svatých se stal rok 1689, kdy majitel bělohradského panství hrabě Bertold Vilém z Valdštejna nechal vystavět nový chrám v podobě, v jaké jej známe dodnes. Jak